

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 316/2020-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť spoločnosti MUDr. Vladimír Gergel, s. r. o., Švabinského 17, Bratislava, IČO 36 355 585, právne zastúpenej spoločnosťou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cr 22/2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti MUDr. Vladimír Gergel, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cr 22/2016 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cr 22/2016 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Spoločnosti MUDr. Vladimír Gergel, s. r. o., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré j e jej Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti MUDr. Vladimír Gergel, s. r. o., p r i z n á v a náhradu trov konania v sume 675,43 € (slovom šesťstosedemdesiatpäť eur a štyridsaťtri centov), ktoré j e Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý uhradiť na účet spoločnosti URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2020 doručená ústavná s'ťažost' spoločnosti MUDr. Vladimír Gergel, s. r. o., Švabinského 17, Bratislava, IČO 36 355 585 (ďalej len „s'ťažovateľka“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 6. apríla 2020 vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cr 22/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa podala 26. septembra 2016 na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Všeobecným Rozhodcovským súdom Slovenskej republiky (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) a súčasne navrhla odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Vec je vedená na okresnom súde pod sp. zn. 23 Cr 22/2016. Okresný súd uznesením z 13. marca 2017 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že okresný súd vo veci doteraz nerozhodol. Okrem uznesenia o odklade výkonu rozhodcovského rozsudku sťažovateľka *„neviduje zo strany súdu prvej inštancie žiaden ďalší vykonaný úkon, pričom ako už vyššie uviedol, sťažovateľ sa domnieva, že predmetná žaloba do dnešného dňa nebola žalovanému ani doručená na vyjadrenie, keďže žalobca nedisponuje žiadnym vyjadrením k podanej žalobe zo strany žalovaného.“*. Sťažovateľka podala 17. marca 2020 sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú nedostala žiadnu odpoveď.

Podľa sťažovateľky celková doba napadnutého konania trvá už 4 roky, čo je zjavne neprimerané a nezlučiteľné s jej označenými právami. Okresný súd v danom prípade nenariadil predbežné prejednanie sporu, nenariadil žiadne súdne pojednávanie, nevykonal vo veci žiadne dokazovanie, vo veci nerozhodol, a teda neodstránil stav právnej neistoty, v ktorom sa neprávom sťažovateľka nachádza, a ani neprijal žiadne iné vhodné opatrenia, ktorými by odstránil vzniknuté zbytočné prieťahy na účely čo najrýchlejšieho rozhodnutia vo veci.

Sťažovateľka zastáva názor, že okresný súd svojou nečinnosťou neporušuje len jej právo *„na rýchle prejednanie a rozhodnutie sporu“*, ale v podstate touto nečinnosťou *„dovoľuje“* viesť na základe rozhodcovského rozsudku proti nej exekučné konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 54 Er 3023/2016. V tomto exekučnom konaní okresný súd na základe návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie rozhodol tak, že návrh na zastavenie exekúcie zamietol a povolil odklad exekúcie do právoplatného rozhodnutia vo veci samej v napadnutom konaní okresného súdu. Z tohto dôvodu je sťažovateľke teda *„znemožnené“*, aby sa účinným spôsobom domáhala zastavenia exekúcie, a to až do doby právoplatného rozhodnutia v napadnutom konaní.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľka zároveň požadovala, aby ústavný súd v náleze prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadost'účinenie v sume 8 000 €, ako aj náhradu trov konania.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 316/2020-30 zo 7. júla 2020 ju v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prijal na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k prijatej ústavnej sťažnosti a zároveň oznámili ústavnému súdu, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

6. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom č. k. Spr 529/2020-67 z 30. júna 2020, v ktorom predsedníčka okresného súdu, v zastúpení podpredsedníčkou okresného súdu, predložila vyjadrenie zákonnej sudkyne a v podstatnom uviedla:

«... v predmetnej veci súd od začatia konania vr. 2016 doposiaľ priebežne konal. Z chronológie úkonov konania uvedenej vo vyjadrení zákonnej sudkyne... možno konštatovať, že súd do uvedeného času konal aj napriek dlhodobým práceneschopnostiam vyššej súdnej úradníčky (VSÚ), ktorá bola síce zastúpená inou VSÚ (taktiež po čase dlhodobo PN) v zásade priebežne, pričom jednotlivé procesné úkony boli zo strany súdu uskutočňované v časovom rozmedzí niekoľkých mesiacov. Faktom je, že na sťažnosť sťažovateľky zo dňa 17.03.2020, doručenej súdu 18.03.2020 (č. l. 120) nebolo zo strany súdu reagované. Je potrebné uviesť, že v danom období bol na celom území SR vyhlásená

mimoriadna situácia z dôvodu ohrozenia ochorením COVID 19, čo tiež prispelo k stagnácii konania.

Vzhľadom na uvedené nie je možné podanú ústavnú sťažnosť hodnotiť inak, ako dôvodnú, nakoľko zákonný sudca spôsobil zrejme namietané prieťahy v konaní, avšak nie vedome nezodpovedným prístupom k plneniu svojich základných povinností sudcu. Pre objektívne posúdenie je potrebné uviesť, že zákonná sudkyňa má okrem predmetnej agendy Cr pridelené teda aj agendy 23Cb, 23 Cr, 23CbCud a Em... Z uvedeného je zrejmé, že napriek snahe zákonnej sudkyne vybaviť čo najväčší počet vecí v oddelení, v ktorých je zákonnou sudkyňou, daný počet vecí ohrozuje možnosť ich vybavenia bez zbytočných prieťahov. Zákonná sudkyňa opakovane upozorňovala vedenie súdu na neprimeraný počet jej pridelených vecí a to... naposledy zo dňa 11.05.2020, a teda na dlhodobú preťaženosť, pridelenie počtu vecí podľa rozvrhu práce, ktorý je v rozsahu ohrozujúcom možnosť ich vybavovania bez zbytočných prieťahov. Tunajší súd „bojuje“ s nedostatkom sudcov najmä na obchodnom oddelení už dlhodo.

Dňa 21.05.2020 bol stanovený termín pojednávania na deň 12.10.2020.»

Podpredsedníčka okresného súdu vyslovila názor, že požadované finančné zadostučinenie považuje za neprimerané a neopodstatnené, a zároveň vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

7. Právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 28. augusta 2020 doplnenom podaním z 8. septembra 2020 oznámil, že sťažovateľka netrvá na ústnom pojednávaní a vyjadruje súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci, a v reakcii na vyjadrenie okresného súdu v podstatnom uviedol:

„Sťažovateľ uvádza, že porušovateľ, bol dlhodobo nečinný medzi jednotlivými úkonmi porušovateľa (medzi ktorými bolo takmer vždy dlhšie obdobie než 3 mesiace (čo je jediné z ústavno-právneho hľadiska akceptovateľné), a nečinnosť porušovateľa, kde od septembra 2016 nie je ani rozhodnuté neprávoplatne na prvom stupni o zrušení rozhodcovského rozsudku, a kde od septembra 2016 nebolo konané ani jedno súdne pojednávanie (čo je naplánované až na október 2020) je právne neprípustné a z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné a súčasne v danej veci sám porušovateľ

priznal nečinnosť zákonného sudcu porušovateľa, čo pripustila aj samotná zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení.

Je neakceptovateľné, keď porušovateľovi trvalo 2 roky, kým odvolanie predložil na rozhodnutie odvolaciemu orgánu (keďže žalovaný podal dňa 20.03.2017 odvolanie a porušovateľ predložil odvolanie na rozhodnutie odvolaciemu orgánu až 20.03.2019), čo je extrémny prieťah v konaní.

Súčasne porušovateľovi trvalo cca 7 mesiacov kým rozhodnutie odvolacieho orgánu z 15.04.2019 zasiela stranám sporu v novembri 2019 a až v novembri 2019 vyzýva porušovateľ žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe, čo je 3 roky a 2 mesiace od podania žaloby žalobcu na súd, čo je rovnako z ústavno-právneho pohľadu neakceptovateľné.

Sťažovateľ podával viacero výziev, aby súd čo najskôr zabezpečil čo najskoršie rozhodnutie a sám porušovateľ priznal, že dokonca na jednu sťažnosť ani porušovateľ do dnešného dňa nereagoval, čo je rovnako z ústavno-právneho pohľadu neakceptovateľné.

Porušovateľ v máji 2020 síce vytýčil termín konania prvého súdneho pojednávania, no až na október 2020, čo vzhľadom od času podania žaloby (september 2016), čo je rovnako z ústavno-právneho pohľadu neakceptovateľné.“

8. Ústavný súd overil priebeh napadnutého konania porovnaním vyjadrení účastníkov konania s obsahom zapožičaného súdneho spisu okresného súdu a keďže mu zodpovedal, pre potreby ďalšieho konania z neho vychádzal.

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

13. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

16. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 26/95, IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

IV.1 K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

17. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu súdneho spisu, ktorý si ústavný súd zadovážil, dospel ústavný súd k týmto pre posúdenie ústavnej s'ťažnosti relevantným zisteniam o priebehu napadnutého konania:

Okresnému súdu bola 27. septembra 2016 doručená žaloba s'ťažovateľky na zrušenie rozhodcovského rozsudku a návrh na odklad jeho vykonateľnosti. Dňa 7. novembra 2016 okresný súd vyzval s'ťažovateľku na doplnenie príloh k žalobe a zaplatenie súdneho poplatku, čo s'ťažovateľka následne 18. novembra 2016 aj preukázala.

S'ťažovateľka 18. novembra 2016 doručila okresnému súdu urgenciu na rozhodnutie o odklade vykonateľnosti a následne 9. decembra 2017 a 1. marca 2017 návrhy na nariadenie pojednávania.

Okresný súd uznesením z 13. marca 2017 rozhodol o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Proti uzneseniu okresného súdu podal 22. marca 2017 žalovaný odvolanie.

S'ťažovateľka 16. mája 2017 a 14. júna 2017 doručila okresnému súdu ďalšie návrhy na nariadenie pojednávania.

Okresný súd 20. augusta 2017 uznesením uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok a vyzval s'ťažovateľku na vyjadrenie k odvolaniu. Dňa 30. augusta 2017

sťažovateľka upozornila okresný súd, že jej nebolo zaslané odvolanie. Okresný súd doručil následne 18. decembra 2017 sťažovateľke odvolanie žalovaného na vyjadrenie.

Sťažovateľka doručila 2. januára 2018 okresnému súdu vyjadrenie k odvolaniu. Následne okresný súd 3. septembra 2018 vyzval žalovaného na vyjadrenie k duplike sťažovateľky, ktorý vyjadrenie doručil 28. septembra 2018.

Dňa 10. januára 2019 okresný súd vyzval sťažovateľku na vyjadrenie sa k stanovisku žalovaného, pričom následne 11. januára 2019 sťažovateľka toto vyjadrenie aj doručila.

Okresný súd 26. marca 2019 predložil odvolanie Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd uznesením z 15. apríla 2019 potvrdil uznesenie okresného súdu o odklade vykonateľnosti. Spis bol 26. apríla 2019 vrátený okresnému súdu. Okresný súd 2. mája 2019 doručoval uznesenie krajského súdu stranám sporu, pričom sťažovateľka zásielku prevzala 27. mája 2019, žalovanému zásielka nebola doručená (adresát neznámy, zasielané na inú neaktuálnu adresu žalovaného, pozn.). Rozhodnutie bolo okresným súdom zaslané žalovanému elektronicky až 4. decembra 2019.

Sťažovateľka podala 8. novembra 2019 sťažnosť na prieťahy v konaní.

Okresný súd vyzval 21. novembra 2019 Všeobecný Rozhodcovský súd Slovenskej republiky (ďalej len „rozhodcovský súd“) na zaslanie spisového materiálu.

Dňa 26. februára 2020 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného.

Dňa 18. marca 2020 podala sťažovateľka opätovnú sťažnosť na prieťahy v konaní.

Okresný súd 21. apríla 2020 vyzval sťažovateľku na vyjadrenie k replike žalovaného a zaslal urgenciu rozhodcovskému súdu na zaslanie spisového materiálu. Sťažovateľka doručila 28. apríla 2020 okresnému súdu vyjadrenie k replike žalovaného.

Okresný súd 22. mája 2020 zaslal stranám sporu predvolanie na pojednávanie na 12. október 2020 a opätovne vyzval rozhodcovský súd na zaslanie spisového materiálu s upozornením na možnosť uloženia poriadkovej pokuty.

V čase rozhodovania ústavného súdu nebola vec sťažovateľky meritórne ukončená.

IV.2 Vyhodnotenie postupu okresného súdu

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02,

III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (I. ÚS 19/00, ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

19. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konania o návrhoch na zrušenie rozhodcovských rozsudkov tvoria bežnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov v civilnom procese. Ústavný súd preto nepovažuje prerokúvanú vec za právne zložitú. Z predloženého vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu a zo spisu okresného súdu nevyplýva ani skutková zložitosť napadnutého konania.

20. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľka bola v konaní aktívna a v plnom rozsahu využívala všetky svoje procesné oprávnenia.

21. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

22. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu dospel k záveru, že v doterajšom priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, a to od 22. marca 2017 do 20. augusta 2017 (5 mesiacov), od 2. januára 2018 do 3. septembra 2018 (8 mesiacov) a od 28. septembra 2018 do 10. januára 2019 (3 mesiace).

23. Podľa názoru ústavného súdu ďalšie pochybenie okresného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä s postúpením odvolania proti uzneseniu okresného súdu o odklade

vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, keď okresný súd postúpil spis krajskému súdu až po dvoch rokoch od doručenia odvolania žalovanej strany. Ako neefektívny treba tiež kvalifikovať postup pri doručovaní rozhodnutia odvolacieho súdu, keď okresný súd doručoval rozhodnutie na neaktuálnu adresu žalovaného.

24. Ústavný súd tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, pre ktoré sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

25. K obrane okresného súdu poukazujúcej na jeho neúmernú zaťaženosť z hľadiska množstva prejednávanej agendy, ktorú sa okresný súd snaží prezentovať ako objektívnu okolnosť negatívne sa podpisujúcu pod plynulosť konania aj vo veci sťažovateľky, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezavazujú štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka personálnych komplikácií nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil.

26. Po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania sťažovateľky, postupu okresného súdu, zohľadňujúc pritom doterajšiu dĺžku napadnutého konania (4 roky), predmet sporu, ktorým je zrušenie rozhodcovského rozsudku, a význam predmetu napadnutého konania pre sťažovateľku, ústavný súd dospel k záveru, že v doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené jednak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu v napadnutom konaní.

27. Postup okresného súdu nesmeroval efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky, nie je zlučiteľný s jej označenými právami, a preto ústavný súd rozhodol, že v okolnostiach danej veci bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie

veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke prikázal okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 23 Cr 22/2016 konal bez zbytočných priet'ahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky meritórne rozhodnutá (bod 2 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

29. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 8 000 € z dôvodov uvedených vo svojej ústavnej sťažnosti, poukazujúc na utrpenú ujmu vyplývajúcu z neprimeranej dĺžky súdneho konania.

31. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. Berúc do úvahy zbytočné prieskumy v postupe okresného súdu v napadnutom konaní a najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľky a všetky okolnosti daného prípadu, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Náhrada trov konania

33. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

34. Právny zástupca sťažovateľky si nárok na náhradu trov konania uplatnil, a to za päť úkonov právnej služby.

35. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a obsahu súdneho spisu. Úhradu ústavný súd priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a stanovisko z 28. augusta 2020 k vyjadreniu okresného súdu a k vhodnosti ústneho pojednávania) urobené v roku 2020. Za tri úkony vykonané v roku 2020 patrí odmena v sume trikrát po 177 € a režijný paušál v sume trikrát po 10,62 €. Tieto trovy právneho zastúpenia v sume 562,86 €, keďže advokátska kancelária je aj platcom dane z pridanej hodnoty, sa v danom prípade zvyšujú o 20 %. Celkove teda trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 675,43 € (bod 4 výroku nálezu).

Vypracovanie právneho rozboru pre klienta a ďalšiu poradu s klientom ústavný súd nevyhodnotil ako úkony relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, preto odmenu za nich nepriznal.

36. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu